

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
se sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Aleksandrette

Pariz, 8. januarja.

»Excelsior« se peča s sporom, ki je nastal med Francijo in Turčijo v vprašanju Aleksandrette ter ugotavlja, da je Turčija že odredila mobilizacijo dveh divizij v neposredni bližini meje. Razen tega ima Turčija pripravljene komitske skupine, ki jih bodo vrgli v ta sandžak, da vršijo agitacijo med tamošnjem prebivalstvom. Na drugi strani se poroča, da je že prišlo do stika med Londonom in Parizom v vprašanju najnovejšega spora, ki je nastal med Francijo in Turčijo. V londonskih krogih se opaža razpoloženje, da se ne sme dovoliti Turčiji samolastna odločitev v tem vprašanju.

Po informacijah iz drugega vira pa je mogoče sklepati, da so tukaj znaki za povsem novo orientacijo turške zunanje politike. Turčiji namreč ne gre samo za tem, da se reši vprašanje Aleksandrette in Antijohije, ki se nahajata v francoskem mandatsnem področju, nego se najnovejši dogodki v Istanbulu smatrajo kot prvi korak Turčije, da dobi nazaj mosulske pectrolejske vrelce, ki jih je svojčas s protestom morala prepustiti Iraku. S tem nastajajo v tem predelu komplikacije, ki bi se mogle še bolj zaplesti, ako odgovarjajo resnici vesti, da računa pri tem Turčija na pomoč Anglije, pri čemer skuša Turčija v Londonu dokazati, kako mora biti Turčija, če se računa z njeno pomočjo, ne samo kopna sila, marveč morala razpolagati tudi z močnim letalstvom, za kar pa nujno potrebuje mosulski bencin.

Ostrina, s katero se je Turčija odločila, da reši ta spor, o čemer smo že večeraj poročali, je zbudila umevno veliko pozornost pariških političnih in odgovornih krogov. Izraža se bojazn, da bi mogla Turčija pripravljati udar, kar bi položaj še bolj zamotalo. S francoske strani se povdarja, da so že prav dobro znani dokazi, v smislu katerih ne more Francija kot mandatna oblast odločati o turških željah, marveč šele Društvo narodov, ter se pri tem naglašja, da ne bo Francija niti dovolila in niti trpela, da bi Turčija na svojo roko odločala v tem vprašanju, ki se bo itak obravnavalo na predstojećem zasedanju Društva narodov dne 18. januarja, ob kateri priliki bo sigurno padla odločitev. Turčija pa očitno ne žaupe Društvo narodov in se čujejo celo grožnje z izstopom.

Nedvomno je, da hoče Turčija, četudi se naslanja na Anglijo, izkoristiti sedanjotno situacijo v Evropi, da bi dosegla svoje cilje. Turčija navaja kot vzrok svojega postopanja bojazn, da bi jo mogla prehiteti Italija in se polastiti važnega pristanišča Aleksandrette. Francija pa računa pri tem na to, da bi mogla kmalu za tem doživeti turške pretenzije na Sirijo, ki ji je Francija pred nedavnim priznala samostojnost in druge pretenzije, ki bi temu mogle slediti. Radi tega vztraja Francija na svojem stališču, da ne more ustvarjati novih situacij tam, kjer je vezana s pogodbami in mandatom.

Atatürk, vodja moderne Turčije, je pretvoril tistega »bolnega« moža ob Bosporu v čilega, krepkega »zdravega moža«, pri katerem se pojavljajo težnje po pridobitvi tega, kar je nekoč bilo otomansko, da se na teh osnovah vpostavi stari otomanski imperij. V tem trenju in borbi za prostor pa je upati, da se bo navzile sedanji napetosti vendarle posrečilo rešiti francosko turški konflikt na način, ki bo zadovoljil tako Francijo, kakor tudi Turčijo, ki ji živo lebdi pred očmi milost, ki jo je Alah v preteklem letu naklonil Alahovim metodam: okrepitev egiptške

Varšava — Berlin

V Nemčiji niso nič kaj zadovoljni s Poljsko

PARIZ, 8. januarja. Nemško časopisje kaže ter izraža veliko nezadovoljstvo z varšavskim govorom poljskega zunanjega ministra Becka pred poljskim sejmom, v katerem je izredno toplo govoril o Franciji. Nemško časopisje povdarja, da je Beck siguren pomoči Francije ter Anglije. Nemčija, ki je upala, da se ji bo posrečilo zlomiti sistem pogodb o medsebojni pomoči, čuti razočaranje, ker je pri tem v prvi vrsti računala na Poljsko.

BERLIN, 8. januarja. Havas poroča: Izšlo je službeno poročilo, da je letalsko ministrstvo do nadaljnjega prepovedalo vsako letenje nad področjem med Odro in poljsko mejo. Prepovedana zona je omejena na severu po reki Varti, pritoku Odre, na jugu pa po Odri ter liniji, ki spaja grada Grossen in Tschieritz. To je prvokrat, da je izšla prepoved leta nad gotovo zono za nedoločen čas. Smatra se, da gradi Nemčija v tej zoni utrdbe.

BERLIN, 8. januarja. Havas poroča: Vojno ministrstvo je odredilo, da si morajo vsi civilni nemški zdravniki pridobiti ono znanje, ki je potrebno zdravnikom za slučaj vojne.

Francija ne more ostati mirna . . .

LONDON, 8. januarja. Havas poroča: »Times« pišejo v zvezi s Španijo, da so tudi one vlade, ki niso izrazile desničarskega značaja, pričele v zadnjem času z vse večjo vznemirjenostjo spremljati razvoj prilik v Španiji. So popolnoma točni podatki o tem, da so se že pred Božičem izkrcali v Cadizu močni nemški kontingenti. Povsem prirodno je, da je Francija s prihodom Nemcev na pirenejski polotok razburjena. Francija ne more ostati mirna, ko vidi v svojem sosedsstvu krepitev nemške sile. Zadnje pošiljatve Nemčije ter Italije v Španijo bodo vsekakor povzročile zaostreitev položaja, zlasti z ozirom na posredovalno vlogo, ki jo je Francija prevzela napram sovjetski Rusiji v španskih dogodkih.

Rooseveltova poslanica kongresu: proti oligarchiji, za demokracijo

WASHINGTON, 8. januarja. Ameriški senat in poslaniška zbornica sta se večeraj sestala k skupni seji, da čujeta tradicionalno poslanico novoizvoljenega predsednika Roosevelta. V svojem govoru pred kongresom se je Roosevelt dotaknil tudi mednarodnega položaja ter je dejal, da je veliko število vlad izkazalo nesposobnost, da zadovoljijo želje in potrebe širših ljudskih slojev. Tako je olinost, likvidacija britanskega visokega komisariata v Kairu, ukinjenje francoskega mandata nad Sirijo, uspešen upor proti Angliji v Palestini, državni udar v Iraku brez angleške vednosti, ustvarjanje Alahove zveze, ki naj združi Turčijo, Iran, Irak ter Afganistan. Končno še tudi okrepitev muslimanskih plemen v francoskih kolonijah.

Nastaja pa pravzaprav še vprašanje, zakaj riskira Francija za to mandatno okrožje Aleksandrette ter Antijohije svoje dobre odnose z Ankaro? To pa je v zvezi s položajem, ki pravi, da niso tukaj francoski interesi, marveč interesi njenih sirskih podanikov, ki še danes po 17 letih, odkar se je zrušil otomanski imperij, nič kaj z prijetnimi spomini ne gledajo na Turčijo. Ti franc. podaniki so se od nekdaj bolj ali manj odkrito upirali turškemu vladstvu in niso nikdar verovali, da se bo nova Turčija hotela omejiti na svojo nacionalno področje, in ki so mneneja, da je še vedno boljša francoska roka, kakor pa učvrstitev oblasti modernizirane Turčije s prodiranjem v arabsko področje. Njihovo geslo je: rajši imeti opravka z neverniki, kakor pa z odpadniki.

BERLIN, 8. januarja. Danes bo objavljen odgovor nemškega zunanjega ministra Neuratha na francosko angleško demaršo glede pošiljanja prostovoljcev v Španijo. Nemška nota zahteva, da se odstranijo iz Španije vsi politični agitatorji in bojovníki, tako da se ponovno obnovi stanje meseca avgusta lanskega leta. Nemška vlada bi bila pripravljena v tem pogledu sodelovati.

RIM, 8. januarja. Zunanji minister Ciano je izročil italijanski odgovor na francosko britansko demaršo dne 26. decembra francoskemu odpravniku poslov ter angleškemu poslaniku. Odgovor je jasen ter govori o vseh materialnih pogojih nevmešavanja ter je sestavljena v prijateljskem tonu.

garhija zavzela mesto demokracije. Militarizem se je bohotno razvil v oligarhijah, dočim se je zmanjšal v onih zemljah, ki so ohranile demokracijo. Roosevelt je zatem navajal prisrčni sprejem v treh južnoameriških državah in je dejal, da so navedene države na ta način izrazile prepričanje, da je demokracija najboljša državna oblika, ki je ne želijo menjati.

Pabecki

DR. STOJADINOVIČ V MONAKOVEM.

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović se je na potu v Švico, kamor se je podal k svoji družini, da prebije tamkaj pravoslavne božične praznike, ustavil v Monakovem, kjer je tudi prenočil. Ogledal si je med drugim monakovske umetnine.

OCVIREK.

V »Slovenca« z dne 6. januarja smo čitali pod »Mariborskimi vestmi« sledečo notico: »Mariborci v frakih. Snoči je bil v Mariboru elitni akademski ples. Pravi jo, da še nikoli od obstoja mariborskega mesta ni bilo na plesu toliko mariborskih meščanov v frakih, kakor to pot. Vsi boljši mariborski krojači so že od božiča šivali neprestano frake. Pojav, ki si ga Maribor še ni prav razložil: »škrice« so najdražja obleka, ki se nosi v Mariboru lahko

jedva dvakrat, trikrat na leto. Ali se Mariborcem v novem letu tako dobro godi, da si omišljajo frake, ali pa je to znak snobizma . . .«

Včerajšnje »Jutra« pa poroča v zvezi z navedenim plesom, da so bili med odličnimi gosti tudi »župan dr. Juvan, sreski načelnik za Maribor levi breg g. Popovič, policijski šef dr. Trstenjak ter mestna svetnika dr. Pihler in dr. Kovačec« ki sta, kakor znano, člana občinskega kluba JRZ.

Ljudje, ki so bili na plesu, pravijo namreč, da so se fraki kar izgubljali v množici drugih moških oblek. Kako je to poročilo prišlo v stolpce resnicoljubnega »Slovenca«, nam ni znano. Najbrže bi tega poročila ne bilo, če bi si bil poročevalec na licu mesta ogledal položaj in počakal, da bi videl, kdo vse se bo znašel v tej elitni družbi ter šele potem poročal. S tem bi si prilhranil novo blamažo, spriči katere se ves Maribor poročilu prav škodoželjno smeji. Morda pa bo ta blamaža dobrodošla za to, da se ne bodo poročila pošiljala o kakšnih prireditvah v Ljubljano, še predno se je kaj pričelo.

Ne bo pa odveč, če bi v zvezi s tem opozorili na čudežne dogodke, ki se dogajajo pod sedanjim klerikalnim režimom v Avstriji. Uprava dunajskega državnega gledališča se namreč peča z namero, da uvede za dva večera v mesecu v državni operi in »Burgtheatru«, izvzemši galerije, obvezno nošenje frakov za gospode. Hic Rhodus, hic salta!

V ALAHOVEM NAROČJU.

Sarajevska »Naša domovina« piše, da je izstopil iz rimsko-katoliške cerkve in pristopil k islamski veri vršilec dolžnosti upravnika Doma narodnega zdravja v Livnu dr. Vinko Zaccharia. Dr. Zaccharia, ki je doma z otoka Hvara, je privzel ime Vahid.

PISMO ANGLEŠKEGA KRALJA ZENIŠKEMU NATAKARJU.

Redko čast, da prejme kraljevo pismo, je doživel višji natak hotela »Moskovič« Josipa Karavla v Zenici. Ob priliki poroke blagopokojnega kralja Ujedinjene bil namreč Karavla zaposlen na dvoru. Ob priliki svatbe je bil navzoč tudi vojvoda yorški, kateremu je bil določen v svrhu postrežbe Zagrebčan Joco Karavla. Ob tej priliki se je vojvoda, ki je znan kot strasten ljubitelj golobov, razgovarjal s Karavlom, ki se tudi peča z rejo ptičev. Pred nedavnim pa je zagrebško društvo rejcev ptič sklenilo, da bi g. Karavla s posebnim pismom zaprosil yorškega vojvoda, da bi društvu poklonil par posebne vrste golobov, za kar bi mu društvo poslalo v zameno nekaj parov golobov druge vrste. G. Karavla je pismo zares napisal in ga poslal angleškemu kralju Juriju VI. preko znanega nogometnega branilca Gradjanskega Marka Rajkovića, ki je bil z Gradjanskim na turneji po Angliji. Včeraj je Karavla prejel pismo britanskega kralja, v katerem mu kralj sporoča, da bo poslal par željenih golobov.

PREKMURSKA POLITIKA.

Benkova »Murska krajina« piše: »Te dni je dobil g. Žižko Janez, ponovno izvoljen župan občine Šalovci, na svojo pritožbo proti njegovi razrešitvi županskih dolžnosti, ki se je izvršil tik pred občinskimi volitvami, sledečo rešitev: Pritožbi se ugotovi in izpodbijana odločba razveljavi, kolikor se tiče razrešitve pritožitelja. Iz tega je razvidno, da so bila očitjanja, ki so bila naperjena proti g. Žižku, za agitacijska sredstva, v času ko so se vršile zadnje volitve, brez vsake osnove. Bila so prenačljena in to si naj vzamejo gospodje agitatorji na znanje!«

Na željo hrvatskih kmetov ponuja grofica Oršić vojvodu Windsorskemu svoj grad

Medtem, ko je v evropskih in izven-evropskih državah osebnost bivšega kralja Edvarda, sedanjega vojvode Windsorskega, stopila več ali manj iz ospredja zanimanja, se je polastila Avstrijcev po naselitvi vojvode v gradu Enzesfeld v Nižnji Avstrijski neverjetna radovednostna psihoza. Vse zanimanje avstrijske javnosti se je na mah osredotočilo samo na vojvodo Windsorskega, tako da so danes uprte oči vseh avstrijskih državljanov v grašč Enzesfeld, ki leži v romantični dolini reke Triesting in kamor se je zatekel vojvoda, da se tu skriva pred radovednimi očmi svetovne javnosti.

Kakor v bojnem taboru.

Malo in mirno naselje Enzesfeld je preko noči spremenilo svoje lice. Vse ceste, ki vodijo v grad, so zastražene po orožnikih, ki ne puste nikogar v bližino. Vse prošnje in pretnje ne zaležejo ničesar. V vasi in njeni okolici je noč in dan vse na nogah. Glavna cesta, ki pelje skozi vas, je natrpana z avtomobili, motocikli in vozovi. Grad in vsa okolica sta ovita v tajinstveno meglo, ki je pomešana z dimom, ki se dviga iz dimnikov hirtenberških munijskih tovarn.

Windsor - Simpson - Tschinderer.

K imenu Windsor in Simpsonove se je priključilo še tretje ime, to je ime gosp. Tschinderera. Kako tudi ne? Saj je vendar g. Tschinderer edini vaški krčmar v Enzesfeldu, čigar krčma se je spremenila v glavni stan vseh oblegalcev gradu. — Takega prometa in živčava se v svojem življenju ne pomni. Tu se zbirajo novinarji iz vseh vetrov sveta. V njegovi gostilni se kujejo načrti, kako bi posamezniki prodrli z zvijačo v grad. Mnogim se je je res posrečilo, da so prišli v grad, a so jo morali kaj kmalu odkuriti, ne da bi dosegli svojega cilja. Vaški pismonoša je postal kar čez noč važna oseba. Mnogi mu zavidajo, ker ima prost vstop v grad. In vendar: dasiravno je predal že nad 1000 priporočenih pismen za vojvodo, ni kljub temu videl do danes niti vojvodevega tajnika, kaj šele vojvodo samega.

V svitu in blesku grajskih dvoran.

Pestra zgodovina grada Enzesfelda nas vodi v karolinsko dobo (l. 1125), ko je bil lastnik gradu Friderik Engle. V letu 1480 ga je »obiskal« Matija Krvin, ki je ta grad porušil. Zatem se lastniki menjavajo, zadnji med njimi je sedanj lastnik gradu baron Evgen Rotschild. Grad je urejen v angleškem stilu, ima velik park, odkoder prispemo po širokih stopnicah v I. nadstropje, kjer biva sedaj vojvoda Windsorski. Grad ima 70 sob, med njimi nekaj krasnih dvoran, ki so opremljene s pohištvo iz 18. stoletja in iz renesančne dobe. Baron in baronica Rotschild, ki sta znana daleč naokrog, izhajata tudi iz neke angleške rodbine Rotschildov in sta bila z vojvodo Windsorskim v prijateljskih stikih že takrat, ko je bil še princ Waleski.

Baronico Rotschildovo in Simpsonovo veže slična usoda.

Gospodična Kitty Wolf, sedanja baronica Rotschildova, se je poročila s svojim

možem šele po dvakratni ločitvi s prejšnjima možema in to v letu 1924. Ni izključno, da je našel vojvoda Windsorski baš radi tega pri gospe baronici največje razumevanje in da se je radi tega odločil za Enzasfeldovo zatišje.

Fotoreporterji v blazni tekmi...

Ko je vojvoda vendarle dovolil fotografom, da ga posnamejo, je nastala pravcata tekma. Kdo izmed njih bo prvi, ki bo poslal najnovejši posnetek vojvode Windsorskega v svet? Nekdo izmed fotografov je imel v svojem avtu pravcati fotografski atelje. Slika je bila na mah gotova in ni trajalo niti par minut, ko je bila radiotelegrafskim potom razposlana na vse strani sveta.

Novinarji v akciji...

O življenju vojvode Windsorskega prodre v svet le redko kedaj kakšna vest. Kljub temu vztrajajo novinarji na svojih »položajih«. Najraje se zbirajo v Tschindererovi kuhinji, kjer »kuhajo« v zvezi z

rezultati opazovanj »najverodostojnejše« vesti, ki gredo v širni svet.

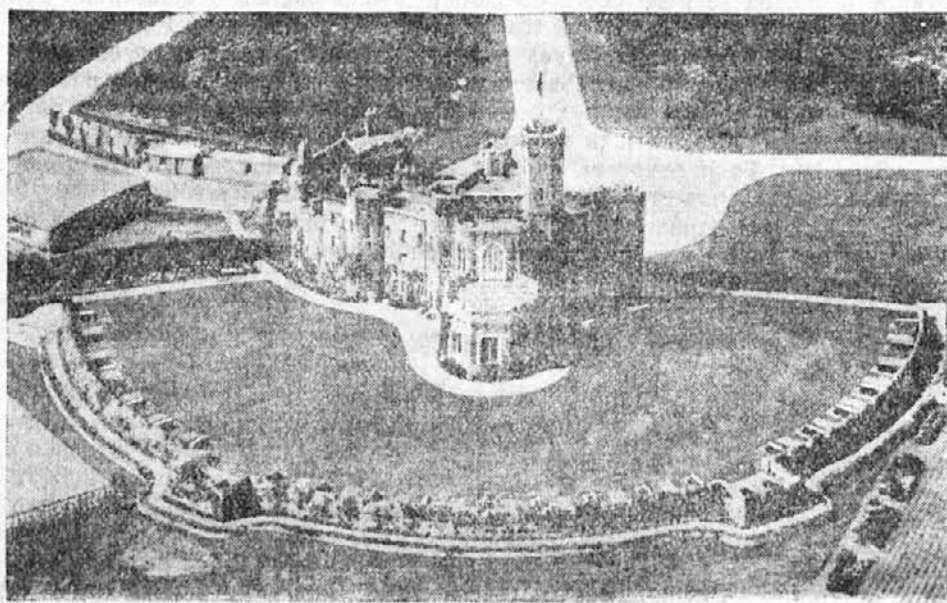
Na Dunaju so izgubili glave...

Na Dunaju je vse zmedeno in iz sebe. Vse govori samo o vojvodu in o ničemer drugem. V družini, na ulici, v trgovini, v gostilni ali v kavarni v kinogledališčih ali v zabaviščih, povsod je govora o vojvodu Windsorskemu. Nezvestim možem postavljajo žene vojvodo za zgled. Ljubezen vojvode je v očeh avstrijske mladine zasenčila Shakespearejevega Romea. — Povsod ga pričakujejo in živijo v prepričanju, da bo zdaj pa zdaj stopil v ta ali oni lokal. Iz te psihoze, ki se je polastila Dunajčanov, pa kujejo podjetni lastniki dunajskih zabavišč svoje zavidanja vredne dobičke. Psihoza se bo pa še nedvomno stopnjevala, ko bo te dni prispela v Enzesfeld gospa Simpsonova.

Hrvatski kmetje vabijo vojvodo Windsorskega.

Nedvomno je, da je vojvoda Windsorski navdušen za naš Jadran in da bo prej ali slej po svoji naselitvi v gradu Enzesfeld obiskal tudi naš Jadran. Zanimivo je, kakšne načrte si delajo glede tega naši Dubrovčani, ki bi radi videli vojvodo v svoji sredi. Kmetje in prebivalci vasi Slavetić pri Jastrebarskem pa so se odločili, da pozovejo vojvodo Windsorskega, da bi se nastanil v gradu grofice Oršić. Tudi grofica je s tem sporazumna in je pripravljena odstopiti vojvodi Windsorskemu 10 svojih najlepših sob. Stanovalci vasi Slavetić so poslali vojvodu posebno pismo, v katerem mu zagotavljajo, da bo vžival tu popoln mir, katerega zaman išče v Enzesfeldu. Kmetje sami bodo za to skrbeli. Ker pa je malo verjetno, da bo za vojvodo in gospo Simpsonovo zadostovalo 10 sob, se širijo celo govorice, da je pripravljena grofica Oršić prodati vojvodu Windsorskemu svoj grad.

Če bo vojvoda Windsorski upošteval želje jastrebarskih ter okoliških prebivalcev, pa še ni točno.

Fort Belvedere pri Windsorju, kjer se je kralj Edvard VIII. odločil za odstop z angleškega prestola.

Pljuške novice

Otrok zanetil požar in bi pri tem kmalu zgorel. Zasebnica Marija Mohorko, v Nardolah, je odšla od hiše po svojih poslih in pustila pri zakurjenem štedilniku svojega 2 in pol leta starega nezakonskega otroka Ivana Mohorko samega doma. Otrok pa se je med tem časom dolgočasil in je prenašal iz štedilnika žerjavico v posteljo, ki je začela tleti in končno goriti. Sosedje, ki so opazili, da pritiska

dim na vse strani iz hiše, so vlomili s silo v stanovanje, kjer so našli otroka nezvestnega in grozno opečenega, vendar je še bil pri življenju. Spravili so ga nemudoma v ptujsko bolnišnico, kjer se trudi jo zdravniki, da mu rešijo življenje. Koča, ki je bila iz lesa in s slamo pokrita, pa je zgorela do tal. Škoda je precej velika, ker ni bilo mogoče ničesar rešiti.

Nevarno se je opekla tudi 10letna Marija Belšak, hči posestnika v Vičavi. S štedilnika je hotela vzeti večjo posodo vrele vode, pri čemur se ji je spotaknilo

in se je vrela voda vlija na njo; pri tem se je na obeh nogah nevarno opekla. Spravili so jo v ptujsko bolnišnico.

Nameščenski kotichek

(Iz DZAN).

T. M., III. mestni okraj: Tvoja radovednost je hvalevredna. V kratkem prejmeš čisto točno poročilo, kako in kaj.

Ljubljana. Vrli ex Martelančevi mnogo voščil in mariborskih pozdravov ob pre-

hodu v bridkosti in sladkosti zakonskega jarma.

K. P. Ljutomer. Govorniki že obljubili svoje sodelovanje. Drži, kakor smo se zmenili.

F. S., Radgona. V soboto prispe tov. Slavko. Počakati pri avtobusu. Ostali kakor v pismu.

V spanju naj pazi.

Zdravnik: Ali govorite tudi v snu? Bolnik: Tega pa res ne vem! Zdravnik: V bodoče pazite na to in mi javite!

Dr. Fran Vatovec:

140 let slovenske žurnalistike

(Dalje.)

Vodnikov jezik je navdajala, kakor pravi Matija Majar v članku »Valentin Vodnik veselomu slovenskomu pesniku i učenomu novinarju v blag spomen« v že navedenem Vodnikovem spomeniku, »sloga književna, uzajemnost slavenska i rodoljubje plemenito«.

Res je morda, da trčiš v »novični« slovenščini na germanizme in samolastne jezikovne tvorbe; res je morda, da se »novični« slovenščini tuptam pozna, da še ni naš jezik prebolel tega in onega zla, ki ga je vanj zaneslo 17. in 18. stoletje; bržkone imajo prav tudi tisti, ki vidijo v nekaterih »novičnih« besedah dokaj neuglajenosti, togosti in okornosti. Navzlic vsemu pa je Vodnikov lik v bogatstvu našega jezika ter ustvarjanju pogojev za slovensko novinarsko izrazoslovje za vsa raznolika področja človeške tvornosti tako pomemben, da so ga nekateri proglasili tudi za očeta slovenske proze. Tako pravi n. pr. Peter Bohinjec v svoji knjigi »Valentin Vodnik, prvi slovenski pesnik«: »Ravnika zovemo očeta slovenske proze, a bolj pravo je zaslužil bil to častno ime Vodnik«.

Vsem raznim kritikam Vodnikove »novične« slovenščine — kritikanje novinarskega jezika in napak, je bil že prvi slovenski časnik izdatno deležen — pa je v Vodnikovo obrambo pomolil pod nos nekaj prav krepkih in sočnih oče drugih »Novic« dr. Janez Bleiweis v že navedenem članku. Bleiwei-

sove jasne ter pregnantne besede pojasnjujejo marsikaj, kar je nujno združeno z novinarskim poklicem in na kar mnogi niti ne mislijo. Bleiweis pravi:

»O jeziku »Novičnemu« ne bom na drobno govoril in se ne vsedel na visoki stol jezičnega rešetarja, da bi očital slovniške pogoške in germanizme, ker pomisliti je treba, da pisane so bile »Novice« v unem stoletju, ko se je mili materinščini godilo najhuje, ko se je slovenščina čedalje bolj po ptujem ravnala in pačila, posebno po nemških oblikah, in ko se skor ni pisalo nič drugega kot molitvene knjige v jeziku našem. Pač močan se je mogel čutiti, kdor se je v taki dobi lotil časnika in še celo političnega časnika, v katerem je treba pisati v tako različnih rečeh, in imeti za vsako stvar pravo domačo besedo. In tak korenjak bil je naš Vodnik! S poti tedaj z vsem neslanim kalenjem, če ni še vsaka beseda čisto slovenska, če ni še vsaka beseda po pravilu slovniškem! Za en tak pogrešek nas odškoduje sto drugih lepih stavkov, sto pravih, zlatih dnarjev vrednih domačih izrekov. In poslednjič je tudi to pomisliti, da časnikar mora več del vse hitro izdelovati in včasih tako hitro, da še komaj prebrati more kar je spisal, ker že za njim stoji posel iz tiskarnice pa vpije za »manuscript!« in ni časa, da bi človek kaj pilil in prevdarjal: ali je čisto vse po sekiricah slovnic. Srečni, trikrat srečni tisti pisatelji, kateri kakor koklja valé svoje spise, jih dan na dan od zora do mraka prebirajo in popravljajo, in jih še le »nonnum prematar in annum« na dan spravljajo. Vodnik kot pisavec in »vrednik« Novic ni mogel tega. »Novice« njegove so in bojo na veke zlata svetinja slovstvu našemu!«

Te besede, ki jih je mogel izreči le človek, ki je imel mnogo praktičnega upogleda v težave in posebnosti novinarskega dela in poklica sploh, in posebej

začetne slovenske novinarske tvornosti, kakor je bil n. pr. Bleiweis, so omembe vredne zlasti radi tega, ker so prva krepka ter določno izražena apologija slovenskega časnikarstva, njegovih naporov, težkoč in trudapolnosti, zlasti v prvih etapah njegovega razvitka in uveljavljanja.

O ČEM SO PISALE »LUBLANIKE NOVICE«.

Naloga časopisja je neprekinjeno poučevati ter prosvetljevati široke narodne plasti. Nekateri smatrajo, da predstavlja časnik nekakšno šolo odraslih in da vršijo časnikarji funkcijo učiteljev naroda. S svojim posredovalnim seznanjanjem z vsemi perečimi novicami ter vprašanji, so časniki privzeli funkcijo organov javnosti. Časnik zasleduje svoj namen duhovnega ter npravnega oblikovanja naroda z informativno poučnim posredovanjem novih dogodkov ali pojavov, ki jih podaja izključno v službi splošne breztenenčne informiranosti. Časnik pa zavzema lahko tudi svoje stališče h gotovim vprašanjem pod vidikom kritičnega ter iz gotovih svetozveznih pogledov usmerjenega presojanja. Končno pa časnik lahko tudi to ali ono napoveduje.

Časnik zajema torej lahko aktualno snov v treh možnih oblikah posredovalnega podajanja: 1. Časnik suhoparno poroča o gotovih dejstvih življenjskega, političnega, kulturnega, gospodarskega, znanstvenega, zemeljskega dogajanja. 2. Časnik lahko kritizira gotove pojave ali pa jih enostransko (tendenčno) presoja. 3. Časnik ima možnost, da obravnava gotove pojave ali dogodke skozi prizmo ugibanja, namigavanja, napovedovanja, kombiniranja.

(Se nadaljuje.)

SOBOTA
9. JAN. 1937

I. VELIKI SOKOLSKI PLES UNIONSKA DVORANA

Mariborske in okoliške novice

Mariborski kadilci pretvorili preko 24 milijonov dinarjev v dim!

V letu 1936 so Mariborčani izdali za duhan, cigarete, cigare in za duhan za žvečenje 24.168.713,50 dinarjev, za cigaretni papir pa 255.325 dinarjev. Od duhanskih vrst so Mariborčani največ pokadili dunavskega duhana in sicer okoli 14.000 kg, najmanj pa trebinjskega, ki so ga pokadili za komaj 2 kg. Od cigaret je šlo v zrak za preko 40 milijonov komadov »Drave«, dočim so na drugem mestu cigarete »Zeta«, katerih so mariborski kadilci popuili za okoli 13 milijonov komadov. Od cigarnih vrst so bile najbolj v čislh »Kratke domače«, katerih so pokadili okoli 160.000 komadov, najmanj pa »Flor de Havana«, ki so si jih Mariborčani privoščili komaj 280 komadov. Zanimivo je tudi, da so Mariborčani požvečili 1713 kg tobačnih klobas. Statistika o uporabi vžigalic v Mariboru pravi, da so Mariborčani izdali za vžigalice v letu 1936 1.600.000 dinarjev.

Oproščen. V zvezi s svoječasnimi poročili o aferi pri Sv. Lovrencu na Pohorju se je včeraj dopoldne vršila pred sreskim sodiščem v Mariboru zaključna razprava proti odgovornemu uredniku našega lista g. Maksu Korenu. Razprava, ki jo je vodil sodnik g. dr. Adolf Obrat, se je končala s prostostekom.

1817 vknjižb več! Verjen barometer o gospodarskem stanju in razvoju so prav gotovo vknjižbe na nepremičnine. Tako je bilo po statistiki zemljknižnega urada pri mariborskem okrožnem sodišču v letu 1936 za 1817 zemljknižnih predlogov več kakor v letu 1935. V letu 1936 je bilo namreč izvršenih 8174 zemljknižnih predlogov napram 6357 v letu 1935. Tudi zemljknižnih izvlečkov je bilo v letu 1936 več kakor leta 1935, in sicer je bilo leta 1935 takšnih izvlečkov 1180, leta 1936 pa 1460.

Himen! V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Štefan Paradiž, grafolog, in Marija Dvoršak, kontoristinja, Vrbanova ulica 6. — Alojz Štefančič, kovaški pomočnik, in Roza Grandl, tkalka, Ob bregu 26. — Anton Delakorda, mesarski mojster, in Marija Lazar, zasebnica, Trstenjakova ulica 2. — Alojzij Plečko, tovarniški delavec, Studenci in Brienfrida Rüdiger, lici artista, Studenci. — Alojz Barta, zasebni uradnik, Studenci, in Friderika Mažera, učiteljica Prihoda. Bilo srečno!

Odprta noč in dan so groba vrata... V Spodnji Polskavi je umrl vrlj posestnik ter železniški upokojenec Anton Vivod, blag mož dobričina. — V splošni bolnišnici je umrla v 59. letu svoje dobe zasebnica Ivana Valentan. Istotam je izdihnil 65letni mizarski pomočnik Simon Imenšek. V Strossmajerjevi ulici 17 pa je umrla v starosti 76 let Berta Jančič s. Amalija. Žalujemo naše tople sočutje!

Publikacije. Po statistiki, ki se vodi pri tukajšnjem državnem tožilstvu, je leta 1936 izhajalo v Mariboru: 2 dnevnik, 3 dvotednik, 3 tednik, 15 mesečnikov ter po 1 dvomesečnik in četrtletnik.

Družabni večer Sokola Maribor III. dne 5. jan. v gostilni gospe M. Ramšakove (prej Voller) v Košakih se je prav dobro obnesel. Posetilo ga je častno število članov in članic ter prijateljev Sokolstva, Sokolsko župo Maribor pa sta zastopala kot delegata br. Krajnc in Dojčinovič. Ob 21. uri je br. starosta Struna Lojze pozdravil goste, želeč jim srečno novo leto, nato pa je v vznešenem govoru obrazložil naloge Sokolstva in pomen večera: poglobljeno spoznavanje članstva med seboj in pošteno zabavo. Za dobro razpoloženje gostov je poskrbel pred vsem izurjeni »jazz« (gg. Hvala, Bezjak, Debenjak in Medved), vmes pa je občinstvo izbornu zabaval g. Starman, gostilničar ob Tržaški cesti, s svojimi šaljivimi kupleti ob spremljevanju s kitaro. Večer je poveljeval oddelek društva »Jadrana«, ki je prvičkrat v tej gostilni navdušeno odpel več moških zborov, kakor: »Pozdrav«, »Slovenac, Srb, Hrvat«, »Planinska roža«, »Čolnčič«, »Trije kovači«, »Vasovalec« i. dr. Tudi plesateljini gostje so prišli na svoj račun. — Odbor Sokola Maribor III. se zahvaljuje vsem posetnikom večera, zlasti vsem onim, ki so kakorkoli pripomogli k povoljnemu poteku neprisliljene zabave. Zdravo!

borski kadilci popuili za okoli 13 milijonov komadov. Od cigarnih vrst so bile najbolj v čislh »Kratke domače«, katerih so pokadili okoli 160.000 komadov, najmanj pa »Flor de Havana«, ki so si jih Mariborčani privoščili komaj 280 komadov. Zanimivo je tudi, da so Mariborčani požvečili 1713 kg tobačnih klobas. Statistika o uporabi vžigalic v Mariboru pravi, da so Mariborčani izdali za vžigalice v letu 1936 1.600.000 dinarjev.

Kino

Kino Union. Danes prekrasni film »Zetev« s Polo Wessely in Atalia Hörbergerjem. Film neprekosljive lepote.

Penezi so na razpolago. Današnje »Jutro« poroča: V zvezi z 18 milijonskim posojilom Hipotekarne banke mariborski mestni občini, ki bo s tem posojilom poravnala svoje dolgove pri Mestni hranilnici in s tem omogočila likvidnost tega denarnega zavoda, se je včeraj podpisalo v Mariboru zadolžno pismo in je zadevna vsota že v Ljubljani na razpolago.

Predprodaja vstopnic za I. Veliki Sokolski ples, ki bo 9. januarja v Unionu, pri Burešu, Vetrinjska ulica.

Ne zamudite kabaretnega sporeda v Veliki kavarni.

Mestna podjetja — avtobusni promet. V nedeljo 10. januarja posebna vožnja na Pohorje. Odhod iz Glavnega trga ob 7. uri, povratek ob 17. uri. Interesenti naj se čimprej prijavijo v prometni pisarni avtobusnega prometa na Glavnem trgu. Cena do odcepa Din 20, do Reke Din 12. Prijave do 18. ure. Tel. 22-75. Istočasno se sprejemajo prijave za povratek. Cena ista.

V nedeljo domača veselica v gostilni Kren na Pobrežju, na katero vljudno vabi vse cenjene goste Klemenšak.

Obrtno društvo v Mariboru vabi vse tovariše in prijatelje obrtništva na svoj družabni večer, ki se priredi v soboto dne 9. januarja t. l. v Zadržni gospodarski banki v Mariboru, Aleksandrova cesta. Začetek ob 20. uri. Čisti dobiček je namenjen za ustanovitev »Obrtniškega doma«.

Kako bo z vremenom. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Nagle vremenske spremembe, padavine, na gorah sneg, v prostih legah močni zapadni vetrovi.

Nepoštena služkinja. Pri gostilničarju in trgovcu Josipu Šefu na Sladkem vrhu je bila od 1. maja pa do 15. decembra 1936 zaposlena 23letna Marija Fabijanov kot služkinja. V omenjenem času so trgovcu Šefu večkrat izginili večji in manjši zneski. Ko je Fabijanov službo zapustila, je pričela nakupovati v Mariboru večje količine raznega blaga, kakor kuhinjsko posodo, obleke itd. Ker je bilo znano, da je Fabijanova revno dekletko, so postali na to pozorni. Orožniki so napravili v njenem stanovanju hišno preiskavo, kjer so našli okoli 2400 dinarjev gotovine in za okoli 4000 dinarjev blaga, ki ga je v zadnjem času nakupila. Pri zaslišanju je Fabijanov priznala, da izvira denar od tatvin, ki jih je izvršila pri svoječasnem delodajalcu Šefu. Zadeva bo imela svoj epilog pred sodniki.

Današnji ribji trg je bil bogato založen. Prodajali so: girice (100 kg) po 9—10 Din, mole (25 kg) po 18, brancine (10 kg) 34 Din, barbone (10 kg) 20 Din, kalamaže (315 kg) od 20—24 Din, rake (10 kg) 28 Din, oblice (50 kg) 10 Din, sv. Petra ribe (4 kg) 24 Din, ciple (15 kg) 20 Din, očiade (10 kg) 14 Din, karpe (25 kg) 12 Din in kablje (25 kg) po Din 18 za kg.

Sokolske veste

Bratje, sestre! V počastitev rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije priredi mariborsko Sokolstvo v soboto 9. januarja 1937 ob 20.30. uri v unionski dvorani I. veliki Sokolski ples. Bratje in sestre izvršite čim večjo propagando za naš prvi ples! Vsi, ki imajo narodne noše, naj se udeležijo plesa v naših pestrih slovanskih nošah! Članske vstopnice za sokolski ples se dobijo v društveni sobi Sokola Maribor Matica v Narodnem domu danes v petek od 18. do 19. ure na podlagi članskih legitimacij. V soboto pri večerni blagajni vstopnice za vse obiskovalce po Din 15. Predprodaja vstopnic pri Burešu Vetrinjska ulica. Zdravo! — Meddruštveni odbor.

Narodno gledališče

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Petek, 8. januarja: Zaprtó.
Sobota, 9. januarja ob 20. uri: »Kadar se utrga oblak«. **Premiera.**

Nedelja, 10. januarja ob 15. uri: »Božji človek«. **Globoko znižane cene. Zadnjič.** — Ob 20. uri: »Visokost pleše«.

Premiera slovenske novitete »Kadar se utrga oblak« bo jutri v soboto, 9. t. m. Avtor je profesor Joka Žigon, ki v tem mnogo vrednem delu na zelo dramatičen in napet način slika propast trškega mogotea Kalana in njegovega družinskega življenja. Delo je pisano odlično in tako močno, da bo prevzelo vsakogar. Režija je v rokah glavnega režiserja Jožeta Koviča. Zasedba: Kalana igra Kovič P., njegovo v trpljenju preizkušeno ženo Kraljeva, mladega Kalana Nakrst, mrkega zagrenjenca Andreja Gorinšek, grbavega trgovca Izdo Košič in klepetavega poštarja Pavliča Košuta. Na premiero je povabljen pisatelj. Veljajo bloki.

PTUJSKO GLEDALIŠČE:

Ponedeljek, 11. januarja ob 20. uri: »Kadar se utrga oblak«. **Gostovanje** »Narodnega gledališča« iz Maribora.

V svet... Upraviteljica Doma za varstvo deklet na Slomškovem trgu Ana Erhaticeva je prijavila policiji, da je v soboto dopoldne poslala 14letno Almo Sanderjevo na pošto, da dvigne 363 dinarjev. Dekle pa se ni več vrnilo v omenjeni zavod ter domnevajo, da je pobegnila. Sanderjeva je srednje velike, vitke postave in za svoja leta dobro razvita. Kdor bi kaj o njej vedel, naj to prijavi predstojništvu mestne policije ali pa najbližji orožniški postaji.

Zgodba o neplačanem zapitku. 26letni trgovski pomočnik A. P. se je v soboto zvečer podal v neko mariborsko kavarano ter tamkaj zavžil precej alkohola in tudi drugim pridno plačeval. Plačilnemu je bil že od prejšnjega dne dolžan za zapitek in ko se je približevala policijska ura, je plačilni natakar zahteval od trgovskega pomočnika plačila. Toda P. se je izgovarjal, da nima pri sebi dovolj denarja. Plačilni mu je »zaplenil« plašč in tako da so ga morali vreči iz kavarne. Toda zunaj kavarne je P. pričel razgrajati, tako da je moral intervenirati stražnik, ki je naposled P. povabil na stražnico. Plašča in klobuka P. seveda ni dobil in bo vsa zadeva najbrže predmet razprave pred sodiščem.

Iz življenja in sveta

Kitajski pregovori.

Besede, ki nam gredo pri prvem ušesu notri, pri drugem ven, so navadno neslišne.

Mnogo bolje je, da veliko povprašujemo, kakor pa da se vrinemo nekam, kjer ne vemo, kaj bi.

Dobre ljudi iščemo med starejšimi, dobrih oblek pa med mlajšimi.

Počasna hoja naj nas ne straši, pač pa tiho mirovanje.

Ognja ne moreš zaviti v papir.

Prvi dvigne prah, a drugi pri tem oslepi.

Zadnje telefonične vesti

Pariški komentarji k berlinske-mu in rimskemu odgovoru

RIM, 8. januarja. Italijanska nota kot odgovor na francosko-angleško demaršo glede nevmešavanja v španske zadeve vsebuje sledeče ugotovitve: 1. Italijanska vlada ugotavlja, da spada vprašanje preprečenja nadaljnjih transportov prostovoljcev v Španijo v kompetenco londonskega odbora za nevmešavanje. Italijanska vlada opozarja na nevarnosti, ki morajo slediti radi zmanjšanja avtoritete tega odbora, če se kompetenca nevtalitetnega odbora obide od strani poedinil vlad z direktnim apelom na druge vlade. 2. Italijanska vlada izjavlja v zvezi z zaskrbljenostjo angleške in francoske vlade radi nadaljnjega pošiljanja prostovoljcev v Španijo, da je Italijanska vlada že svojčs opozorila, da je treba vprašanje odpošiljanja prostovoljcev kakor tudi finančne in propagandistične pomoči vključiti v kompleks vprašanj, ki se tičejo posrednega vmešavanja. V notli se nadalje ugotavlja, da je Italijanska vlada že svoječasno predlagala, da bi se naj zbiranje materiala in prostovoljcev v inozemstvu za španske borbe prepo-vedalo. Francoska vlada pa je o tem drugače mislila in nista niti Francija, niti Anglija pokazali umevanja za te italijanske predloge, pri čemer se je proučevanje teh predlogov preložilo na pozneje.

PARIZ, 8. januarja. Tukajšnji časopisi komentirajo nemško ter italijansko noto v tem smislu, da se obe notli vsebinsko skladata, kar dokazuje, da postopata Italija in Nemčija v španskem vprašanju povsem identično. »Matin« ugotavlja, da je z obema notama nastopila ublažitev napetosti in da celotni vtis ni neugoden. »Oeuvre« opozarja, da je ton nemške note nekoliko ostrejši kakor italijanske note. Kar se tiče nemške zahteve po odstranitvi vseh tujcev s španskim tal je nemogoče, da se ta zahteva praktično izvede, ker gre pretežno za emigrante, ki nimajo nikakršnih političnih listov in tudi ne državne pristojnosti »Echo de Paris«, organ francoskega generalnega štaba vidi v odgovorih Nemčije in Italije bistven korak naprej. Komunistična »Humanite« izjavlja, da ni mogoče misliti, da bi Francija in Anglija mogli sprejeti predloge obeh fašističnih držav.

Francosko-turški začasni sporazum glede Aleksandrette

PARIZ, 8. januarja. Sinoči je imej generalni tajnik na Quai d'Orsayu Vienneot več kakor dveurni razgovor s turškim poslanikom Suado. Razgovor se je tikal vprašanja Aleksandrette in je ob tej priliki francoski državnik opozoril turškega poslanika, da ni pisava turškega časopisja primerna za to, da se ustvari znosna atmosfera za pogajanja. Vienneot je nato izjavil turškemu poslaniku, da je francoska vlada pripravljena proučiti turške zahteve, nakar je izjavil turški poslanik pripravljenost turške vlade, da prouči francoske zahteve. Pod takšnimi okoliščinami sta se Francija in Turčija sporazumeli, da se vprašanje Aleksandrette odgodi do 18. t. m., ko se bo vprašanje sprožilo v Ženevi, da se medtem lahko prično direktna pogajanja.

Tisoč migljajev z očmi ne nadomesti enega samega migljaja z roko.

Nebesni svod je veliko nebo, zemlja malo nebo, žensko nebo je pa — mož.

Vsaka dobra žena — mati prinaša svetu za tri generacije zaroda.

Skopuhov sin je navadno razsipnež.

Kožuh, ki stane samo poljub.

A: Kako krasen kožuh imaš, Koliko pa stane?

B: En sam poljub!

A: Tako torej, nekdo ti je kupil kožuh samo zato, da si ga enkrat poljubila?

B: Nikakor, ne draga; ta kožuh mi je kupil moj mož in to radi tega, ker sem ga zasačila, ko je poljuboval našo guver-nanto.

Ob veličastnih slovesnostih se je vršila včeraj v Haagu poroka nizozemske prestolonaslednice Julijane z nemškim princem Bernardom Lippe-Biesterfeldom, ki mu je bil ob tej priliki podeljen naslov nizozemskega vojvode z nazivom kraljevske Visokosti. Prestolonaslednica je s posebnim dekretom dobila naslov princeze Lippe-Biesterfeld. V cerkvi sv. Jakoba je po civilni poroki v mestni dvorani opravil cerkveni poročni obred 87letni dvorni kaplan dr. Obink. Ob tej priliki je bilo 10.000 oseb pomiloščenih. Mladi kraljevski par je dobil poročna darila bajne vrednosti. Nizozemska Indija je poklonila nevesti krasno zapestnico z nad 1000 demanti in briljanti bajne vrednosti. Množice so mlada poročenca povsod viharo pozdravljale.

Športna gibanja

Sinkovič pri Muri. Vrtar SK Rapida g. Sinkovič se je pri svojem klubu odjavil ter se prijavil za SK Muro v Murski Soboti.

Državno nogometno prvenstvo se bo v nedeljo 10. t. m. nadaljevalo, in sicer se bosta srečala v Beogradu Jugoslavija in Hašk, v Splitu pa Hajduk in Gradjanski. Dne 17. t. m. se bo odigrala v Zagrebu tekma med Gradjanskim in Jugoslavijo, dne 31. t. m. se srečata Concordia in Hašk, dne 28. februarja pa bo v Zagrebu tekma med BSK in Gradjanskim. Z navedenimi tekmami bo absolvirana prva polovica tekem za državno nogometno prvenstvo.

Najboljši jugoslovanski teniški igralci. Na predlog upravnega odbora Jugoslovanskega teniškega saveza je tehnični odbor izdelal listo garniture B najboljših jugoslovanskih teniških igralcev, in sicer: 1. Friedrich Dragotin, Hašk, Zagreb. — 2. Mogin Teodor, ATK »Zagreb«, Zagreb. — 3. Šivič Gustav, SK Ilirija, Ljubljana.

— 4. Laszlo Štefan, Sportni »Bob« Klub, Beograd. — 5. Berta Matija, L.T.C., Subotica-Palič. — 6. Kumanudi Staško, B. T.K., Beograd. — 7. Gavrilović Dimitrije, B.T.K., Beograd. — 8. Würth Mladen, ATK »Zagreb«, Zagreb. — 9. Mesiček Joža, L. T. C., Osijek. — 10. Valušnič Ervin, ZKDKM, Zagreb. — 11. Zekan Juraj, ATK, Split. — 12. Kovač Mato, Hašk, Zagreb. — 13. Skoberne Karl, Atletik-Sportklub, Celje. — 14. Bošković Nikola, BTK »Šumadija«, Beograd. — 15. Banko Janez, SK »Ilirija«, Ljubljana. — 16. Dukić Dragoljub, BTK »Šumadija«, Beograd. — 17. Albanež Natan, ISSK Maribor. — 18. Marković Voja, Sportni »Bob« klub, Beograd. — 19. Ing. Fabian Milan, ISSK Maribor, Maribor. — 20. Dernovšek Marko, ISSK Maribor, Maribor.

Gospodarske beležke

Uslužbeni davek in pregled knjižic. Davčna uprava v Mariboru razglša: Opozarjajo se vsi delodajalci, ki morajo po členu 100. zakona o neposrednih davkih pobirati uslužbeni davek v davčnih znamkah (markicah), da predložijo tekom meseca januarja 1937 knjižice uslužbenkega davka na pregled davčni upravi, soba št. 1a, sicer se proti njim postopa po čl. 139, odnosno ob zatajbi davka po čl. 142. cit. zakona. — Nadalje se pozivajo vsi oni delodajalci, ki niso zavezani pobirati tega davka v znamkah, to so vsi, ki imajo povprečno preko 20 zaposlencev, da se morajo prijaviti do dne 25. januarja 1937 davčni upravi, da jih vpiše v knjigo delodajalcev, ki izročajo uslužbeni davek v gotovini. Najvišji kazni po členu 138. tega zakona zapade vsak delodajalec, ki ima povprečno preko 20 zaposlencev pa do tega roka ne prijavi davčni upravi.

Davčne karte za lišno služabništvo. Najkasneje do konca meseca januarja odnosno v 15 dneh po sprejemu v službo morajo službodajalci nabaviti za leto 1937 davčne karte po Din 50 za vsakega člana lišnega služabništva, ne glede na osebo, čas, zaposlitve in višino dohodka (§ 16. zakona o izpremembah in dopol. zakona o nep. davkih z dne 20. II. 1934). Poslodavec, ki davčne karte vobče ne nabavi, ali je ne nabavi pravočasno, plača za kaznen petkratno vrednost davčne karte (Din 250). Karta se glasi na ime poslodavca in jo mora ta nabaviti, plačati davek pa si lahko nadomesti od lišnega posla. Službodajalec mora na karti takoj izpolniti s črnilom svoje ime, priimek in kraj stanovanja.

Zapadlost plačila taks. V januarju 1937 je plačati in sicer: A. Do dne 15. januarja 1937: 1. Taksa za vse stalne objave in reklame se mora plačati po 2. pripombi tarif. post. 8. taks. zakona. Kazen za neplačano ali prepozno plačano takso je trikratni znesek redne takse. 2. Taksa za biljarde se mora plačati po

1. pripombi tar. post. 98. taks. zakona. Novi biljardi se morajo prijaviti v roku 15 dni po dnevu nabave ter prijaviti in plačati prijavna in letna taksa. Če se biljard ne prijavi, znaša kazni trikratno vrednost prijavne in letne takse. 3. Takso na otvorene in tekoče račune za prejšnjo polletje po pripombi 1. tar. post. 37. Zakasnitev plačila se kaznuje z enkratnim zneskom redne takse. — B. Do dne 31. januarja 1937: 1. Taksa za pravo, da se točijo pijače v smislu pripombe 1. tar. post. 62. taksnega zakona za prvo polletje. Zakasnitev plačila se kaznuje z enkratnim zneskom redne takse. 2. Prvi četrtletni obrok dopolnilne prenosne takse — po točki I. pripomba 12. tar. post. 12. taksnega zakona. Dopolnilna prenosna taksa, ki na leto ne znaša več kakor 500 Din, se mora plačati vnaprej za vse leto in sicer najkasneje do 31. januarja 1937. Za neplačano ali prepozno plačano takso se računajo predpisane zamudne obresti in izvršilni stroški.

Putnikove novice

Izlet z avtokarom v Graz. »Putnik« pripravi dne 16. januarja 1937 kompenzacijski izlet z avtokarom v Graz. Odhod iz Maribora ob 7.30 izpred hotela »Orel«. Povratek iz Graza ob 23. uri izpred hotela »Steirerhof«. Cena vožnje Din 100. Čimprejšnje prijave sprejema »Putnik«, tel. 21-22.

Mariborske vesti

Vremensko poročilo s pohorskih vrhov. Mariborska Tujskoprometna zveza

Razno

GRAJSKA KLET. Danes skampi, sanpiro, osliči, barboni in druge sveže morske ribe. 101

Danes zvečer vsakovrstne **MORSKE RIBE** brodeto s polento. Jakob Kapitanovič. 99

BRZOJAVKA! Danes in jutri pojedina svežih morskih rib: Sanpiro in grongov zrezek, sanpiro iz zoto, brancino, cevoli, barboni na rešetki in male ribice. Specialitete: bržolica, raznjici, čevapčići na rešetki. Pristna, prvovrstna garantirana dalmatinska in štajerska vina. Gostilna pri »Kralju morskih rib«. Rotovski 8. 84

Sobo odda

SOBO oddam gospodu. Uporaba kopalnice. Strossmajerjeva ulica 28. II. vrata 9. 50

Spomnite se CMD!

Službo dobi

PLAČILNO NATAKARICO samo prvovrstno, sprejem. Gostilna Vicel, Maribor, Rotovski 8. 85

PERFEKTNO KUCHARICO za restavracijo sprejem. Po nudbe pod »Perfektna« na upravo »Večernika«. 86

Širite »Večernik«

V globoki žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubi oče, gospod

ANTON VIVOD

posestnik in železniški vpokojenec na Spodnji Polskavi

po večletnem hudem trpljenju Bogu vdan premil.

Pogreb blagega pokojnika se vrši v nedeljo, dne 10. januarja ob 9½. uri iz hiše žalosti k župni cerkvi, odkoder ga po sv. maši pospremimo na domače pokopališče k večnemu počitku.

V Spodnji Polskavi, 8. jan. 1937.

Žalujoča žena, otroci in ostali sorodniki.

DON JUAN

»Ti veš, Katinka,« tako se je opravičeval njen mož Andrikos, »da je čutila moja pokojna žena posebno ljubezen za ta jezik in da je njena mati, potem ko sem poslal svojo hčerko ob bridkem udarcu k njeni stari mami na otok Ciper, smatrala kot posebno dolžnost, da ji oskrbi angleško vzgojiteljico.«

»Gotovo, gotovo; jaz se nisem nikdar izrekla proti temu, četudi Angleže sovražim. Priznati boš moral, da sem svoj položaj mačhe vedno tolmačila v povsem nevtralnem smislu in da sem vse, kar se tiče vzgoje ter izobrazbe mladega dekleta, prepustila sorodnikom tvoje prve žene.« Tako je odvrnila mlada dama ter na to zrla skozi okno.

»O tem ni, draga Katinka, nikakšnega dvoma. Tvoj taktični umik mi je prihranil mnogo neprijetnosti, saj ni mogoče predvideti, koliko šikan in drugega bi lahko bilo od strani ciprskih sorodnikov moje prve žene, če bi ti vztrajala na tem, da pride moja draga Hermiona domov. Moja hvaležnost je z ozirom na to tvojo obzirnost neomejena, jaz pa bi želel, da bi se nikdar ne pojavile okoliščine, ki bi utegnile srečo, ki jo delim v sožitju s teboj, na katerikoli način motiti.«

»Kako, ti si srečen z menoj, Andrikos? Da nisem v najin zakon prinesla srca, nisem tajila niti pred sedmimi leti, ko si vztrajal na tem, da poročiš tisto virtuo-zinjo, ki se je takrat ob svojih blodnjah in potovanjih znašla v Tiflisu. Tudi mi je jasno, da ne more biti moj zanikajoči, nemirni duh simpatičen spremljevalec tvoje zamišljenosti in umaknjenosti. Kar se pa tiče najinega sožitja, oziroma skupnega življenja: ali se zares čutiš srečnega? Mar te ne moti, da si si izbral svoj prostor na svetu poleg bitja, ki ta svet zasmejuje in podcenjuje? Mar se ne razblinjajo vse tvoje iluzije in vsa tvoja zasajenost ob moji skepsi, dvomljivosti?« Tako je vpraševala.

Andrikos je nekaj trenutkov zastal v govorici, na to pa je svoj drugi ženi odgovarjal sledeče:

»Draga Katinka: zopet se delaš slabšo in manjvrednejšo, kakor v resnici nisi; ter govoriš, kakor da bi bil doprinesel bogve kakšno žrtev, ko sem ti ponudil svojo roko. Ne pozabi, da je bilo za starikega moža, ki je zavzemal mesto konzula v Transkavkaziji, nepreračunljiva prednost, da je vzel k sebi v svoj dom živahno in duhovito umetnico, katere energije in

praktičnega smisla nisem nikdar tajil. — Kjer pa se najina nagnjenja in teženja niso skladala, ni mene nikdar oviralo, da ne bi sledil svojim nagnjenjem. Odkar pa mi je bilo mogoče, da sem lahko zapustil službo turškega diplomata, da se lahko v svojem prezanimivem rojstnem mestu,

Ruski car Aleksander II.

krasnem Carigradu posvetim arheološkim študijem, si mi vse družabne dolžnosti tako prijazno in spretno odvzela, da dejansko uživam neomejeno svobodo. Da bi le tako tudi za naprej ostalo!«

Ta njegov povdarek, ki je kazal na

morebitne neprijetne spremembe ni mogel uiti zbrani pozornosti Andrikosove mlade soproge.

»Kaj je torej?« je brž povprašala. »Mar so ti spet namignili, da naj postaneš aktivna?«

»Kam vendar misliš? V takšni krizi in napetosti kakor je sedanja, naj bi stopil iz svojega zatišja? Mar ni Plevna padla? Mar se zmagovali Rusi ne približujejo carigradskim vratom? Turčija bo v par tednih razkosana in nikdo ne more predvideti brezkončnih zmed, ki bi jih mogla povzročiti na novo sproženo orientalsko vprašanje. Ne, trikrat ne! Ničesar ni, kar bi moglo dati povoda, da se poženem v ta labirint. Kakor slavni grški učenjak Arhimed hočem sukati svoje znanstvene kroge, dokler ne zavzame sovražnik obleganega mesta.«

»No, tako slabo pa vendarle ne bo,« je pristavila gospa Katinka. »Rusi niso takšni barbari, kakor se zatrjuje. Ti, Andrikos, jih vendar poznaš, saj si deli časa živel med njimi, četudi jih morda ne poznaš tako dobro, kakor jaz, ki sem rojena v sveti Rusiji. Mene prevzame nekaj kakor neizrečena radost, ko mislim na to, da bom kmalu prisluškovala zvokom ljubljene, slovanskega jezika in ko bom gledala ponosne čete carja Aleksandra II., ki so si z hrabrostjo stekli nevenljive vojne zmage.«

(Dalje sledi.)